

Rahvusvahelised suhted läbi talvemängude prisma

VEIKO LUKMANN
Noor-Isamaa juhatuse liige

Aprilli alguses korraldasid Noor-Isamaa Soome konservatiivide sõbrad – Kokoomusnuoret – talvemängud. Noorisamaalasi läks kohapeale kaks – allakirjutatu ja Helena Eikla. Väliskülastajad olid kohal ka Taani konservatiivid.

Üle Soome oli Himose suusakeskuse juurde kokku tulnud ligi 250 noort inimest.

Tegemist oli pigem sotsiaalseerumisüritusega, millest ei puudunud ka seminarios. Taani sõbrad selgitasid Muhamedi karikatuuriskandaali tagamaid, mina tõi tervituse Eestist ning rääkis põgusalt Isamaaliidu ja Res Publica ühinemisest.

Mis on selliste ürituste mõte?

Ennast harida nii poliitilisel kui ka kultuurilisel aspektist, millest viimast pean ma olulisemaks. Arendab empaatiavõimet ning võimet teisi inimesi ja kultuure mõista. Samuti annab see kontakte, mille tähtsust ei saa alahinnata. Toon ühe näite. Talvemängudel oli ka DEMYCI* (www.demyc.org) peasekretär. Oleme korduvalt kohtunud ja seetõttu võin teda juba nimetada sõbraks. Nii mõnegi tuntud poliitiku – näiteks Elmar Brok, europarlamenti saadik ja europarlamenti väliskomisjoni esimees, ning Volker Rühe, endine Saksamaa kaitseminister ja muude tiitlitega mees – tee rahvusvahelise poliitikasse on alanud nimetatud DEMYCIst.

Kui paarikümne aasta pärast peaks tarvis olema, saab helistada vanale sõbrale, vana Euroopa riigi peaministrile ning rääkida otse, ilma filtriteta. See ongi välisürituste mõte.

*Democrat Youth Community of Europe (DEMYC) on rahvusvaheline kristlik-demokraatlike, konservatiivide ja sarnaselt mõtlevate parteide noorteühendusi ühendav katuseorganisatsioon.

Hetkel koondab DEMYCI rohkem kui miljonit liiget ja on üks tugevamaid Euroopa noorteororganisatsioone. Noor-Isamaa välissekretär Kaja Sörg valiti selle aasta märtsis DEMYCI aseesimeheks.

Vt ka www.demyc.org

Brüsselis kevade, Euroopa ja inimjahil

Kaks ööpäeva Euroopa pealinnas – inimkiirusega vähemalt 100 kilomeetrit tunnis – aitasid mõistatada, kuhu läheb maailm 21. sajandil.

Brüsselisse kutsus mind ja teisi meie Maarjamaa tublisid Euroopa Parlamendi saadik Tunne Kelam. Kutsus ja tegi välja. Lennukipiletid, ööbimise, söögi ja selle muu, mis igaühele pähe ja fotoaparaati salvestus. Integreeruv Euroopa.

Eesti Boeing viib sadakond reisijat Belgiasse kahe ja poole tunniga. Lennukit juhivad Kohilas elav isamaaliitlasest lendur Kõu Lipp. Rapla maasekretär Ene Matetski kasutab juhust ja tutvust. Lendab lennuki kapteni kutsel juhikabiinis. Edgar Savisaar lendab kah, aga kabiini ta kas ei taha või ei saa.

Brüsseli hiigellennuväljal ootame bussi, mis meid edasi viiks. Vahin meie reisiseltskonda. Kaks noort, ketsid ja las, suudlevad.

Topin oma paksu tagi kotti ja kahe päeva jooksul seda sealt enam välja ei võta. Keegi titleb, et sooja on 18 kraadi. On kevad. Tibutab sooja vihma. Pealpool pilvi paistis päike.

Parlamendihoonel pole peaust

Euroopa Parlamendi hoone ees pisikeses pargis õitseb kreetipuu. Ma tahaks seda pildista-

da. Ei saa, kiire on, oodatakse. Äkki see on hoopis kirss, mis õitseb, mõtlen taas meie suudlevaid tudenginoori vaadates. See, et valgeid õisi kandev puu on parlamendihoones, osutub hiljem valeks. Selgub, et keegi ei tea täpselt, milline on hoone esikülje ja -uks. Parlamendihoones on tööl sama palju inimesi kui Rapla vallas elanikke.

Hoonesse pääseb nagu lennukisse. Ma piiksun läbi väravate astudes. Ja h, unustasin sepp Toomas Tõnissoni tehtud raudehte kaela. Lasen selle tagasi astudes läbi turvasina. Olen sees, märgiga mees, parlamendihoones.

Eesti pressinaised seletavad meile hästi täpselt, mis siin majas tehakse ja kes teeb ja kuidas otsustamine käib ja kuidas teada saada, kui tahad. Arusaamine pole lihtne.

Kumb on europarlamentis neeger?

Kobin üldisest melust eemale. Kondan mööda koridori. Klõks ja klõks kostab plekine heli. Siis näen, kuidas must mees plekkpurke joogiautomaati laksib. Teen pilti.

Tema märkab ning annab ke-

haga ja võõras keeles märku, et ma ei tohi pildistada. Teen näo, et pildistan ümmargust suurt akent. Kaks aborigeeni maailmale tähtsaid asju otsustavate inimeste peamaja keerdkäikudes. Eestlane Raplast ja neeger vahest Kongost. Kõh-

nin tähtsat nägu ette manades minema.

Belgia lipp ja setu talu

Tunne Kelami kabinet kusagil maja avaruses on täis kauneid Eestimaa fotosid. Aknast paistab ehitav Brüssel. Kraanad ja kõrghooned. Ühel kabinetilaual pildid Eesti külast. Suured pildid väikesest, tuttavast ja hingele armsast. Ma kindlasti eksin, aga miskil pildil on lambatall. Aknast paistval pildil näen kõrghoone tipus lehvivat Belgia lippu. Kihutame bussi poole, saame kaela paduvihma ja äikese. Kui bussi jõuan, tuleb päike taas välja ja on oi kui soe.

Järgneb kolm tundi kihuta-

mist, mille nimi on bussiekskursioon Brüsselis. Vahin majaakendest sisse. Märkan vana kultuuri märke. Tubades on seintel raamaturiidid ja maalid. Vana mööbel. Vahin bussipeatusi, kus peaaegu igaüks ootavad bussi neegrid. Värvilised. Tahaksin neilt küsida, kus on nende juured. Hiljem, kui see võimalus tekib, veendun, et ei julge. Veel üht asja ma ei julge – peatuda ja ükski jääda selles rõõgatult suures ja ilusas kontrastide linnas. Kardan kaduda. Me noored musitavad jälle.

Tulevikurestoranis Eesti asja ajamas

Õhtusöök populaarses baski restoranis. Restoran on tegelikult kiirsöögihoone, kus on aega. Meenutab moodsat lüpsiplatsi. Baariletil liigub lint. Mööda linti plasttopsides võileivad. Kattes liha, kala, küüslauk, midagi, millest aru ei saa, midagi, mis magus. Valid, sööd ja keegi maksab.

Suitsetan tänaval ja vahin seal kolistavaid homosid. Tuvasitan, et me õhtusöögihoone vastas on pedebaar. Igamees sinna ei saa. Üksel käib nägude kontroll. Akendest sisse ei näe. Jubes huvitav on tänaval kõõluda ja inimesi passida. Räätsakaid ja härrasmehi, prostituute ja pühasid naisi liigub. Baski restos aetakse Eesti asja.

Siis on lühike öö.

Varahommik neljatärnihotelli

fuajees on hiigla huvitav. Hakkameeldima ühele neegrist toateenijale. Tema passib mind, mina teda. Huviga. Aga nii see ka lõpeb.

Õösel tööl olnud portjee sätib ennast lahkuma. Kohendab lipsu, vaatab randmel kuldset kella. Sätib valge pluusi kätiseid. Võtab vihmavarju ja läheb veteruval sammul. Kas koju või Kongosse.

Pissiva koera otsinguil

Otsime Virumaa Teataja peatoimetaja Aarne Mäega pissiva koera kuju. Tema oli nimelt eelmisel ööl sellist kuju näinud. Nüüd tahaks pilti teha.

Kondame mööda uut ja vana Brüsselit. Räägime skulptuuridest selles linnas. Uutest kujudest ja vanadest. Et Rakveres on Tarvas ja Raplas pole. Et mis Rakveres veel ja Raplas üldse võiks olla (näiteks pissiv tarvas ja maaliv Masing). Et väikelinnas on kujusid vaja, selles oleme ühte meelt.

Pakun Mäele, et kui ta ikka väga tahab ja hästi maksab, võiks ta oma lehte saada Brüsselis pissiva Mikomägi pildi. Enne kui hakkame mõtet ellu viima, saab ta oma pildi. Küll mitte pissiva koera kujust, vaid elusast hipipoisist, kelle kolm koera ennast just haljasalal pissima asutavad. Muidu rahulik Mäe on kiire klõpsima.

MARGUS MIKOMÄGI
Lühendatult Raplamaa ajalehest „Nädaline“

Mida oodata Lissaboni uult strateegiat?

Üks küsimus

Vastab europarlamenti saadik Tunne Kelam

Lissaboni uuendatud strateegia arutelud toimusid Euroopa Liidu kõrgeimal tasandil: Euroopa Ülemkogul, Euroopa Parlamendis ja Euroopa Komisjonis.

Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso esines nädal enne Euroopa Ülemkogu istungit taas Euroopa Parlamendi ees seisukohtadega Euroopa Liidu arenguks vajalikust. Kõlasid tuttavalt märksõnad: rahvuslik reformikavad, töötajate vaba liikumine, siseturu tugevdamine, teadusinvesteeringud, ettevõtluspotentsiaali vabastamine, suurem tööhõive ja jätkusuutlik energia.

Euroopa Parlament julgustab omalt poolt liikmesriikide juhte seadma selgemaid sihte. Peamine on saavutada kokkulepe kahes küsimuses:

1. Kuidas muuta Euroopa Liit konkurentsivõimeliseks?
2. Mida teha, et Euroopa kujundamise osalemise muutuks oluliseks kodanikele?

Praeguste reeglite järgi ei ole ei Euroopa Parlamendil ega Euroopa Komisjonil õigust määra-

ta kontinendi tulevikusuundi. See roll on Euroopa Ülemkogul. Just riigipeadelt on võimalus saavutada valitsustevaheline kokkulepe Lissaboni strateegias sõnadelt tegudele minevaks. Euroopa Liidu arengu taaskäivitamiseks on niisiis vaja kõigepealt läbimurret liikmesriikide valitsuste tasandil. Euroopa Ülemkogu sõnum jäi suhteliselt tagasihoidlikuks, ometi on Euroopa arengu peamistes eesmärkides kokku lepitud.

Euroopa kasvu ja tööhõive strateegia teostumise peamised eelused saavad eduka tegutsemise korral valmis 2010. aastaks, alles seejärel võib oodata kõigile nähtavaid tulemusi. Kuna Lissaboni strateegia elluviimine on olnud peamiselt ja eelkõige iga liikmesriigi valitsusest, ei pruugi ka viie aasta pärast tulla suuri muutusi. Probleem on selles, et mitmes liikmesriigis kardetakse poliitilistel kaalutlustel teha selgeid otsuseid. Riigijuhid üldjuhul teavad, mida tuleks Euroopa Liidu tervise heaks teha. Sellest hoolimata kulutatakse riiklikud vahendid pigem nii, kuidas ollakse harjunud. Konkurentsipüsimiseks, veel enam aga maailmas juhtpositsiooni võitmiseks, peab arendama Euroopa

tugevaid külgi. Investeeringu sisenest palju rohkem kõrgharidusse ja teadusse, toetama uusi algatusi. Rahvusvahelises konkurentsipüsimiseks on paljudes riikides vaja ka lihtsalt rohkem teha igapäevast tööd. Vanades liikmesriikides on aasta-aastalt lühenenud töönädalad ja pikenenud puhkused. Nii lisandus 1990ndail Euroopa Liidus igal aastal keskmiselt üks puhkepäev. Üle poole elustandardi mahajäämusest on Ameerika Ühendriikidega võrreldes põhjustatud vähemaist töötundidest. Peale vähemate tööpäevade minnakse ka pensionile märksa varem, tööl käib igas vanuserühmas vähem inimesi. Väiksem on ka tootlikkus ehk iga töötund annab Euroopas väiksema tulemuse. Poliitiliselt on ülimalt riskantne valijaile öelda, et konkurentsipüsimine nõuab kogu ühiskonnalt ja igapäevast suuremat pingutust.

Lissaboni strateegia elluviimisel on oluline avada liikmesriikide ühine siseturg lõpuks ometi teenustele, mis moodustavad majandustegevuse põhiosa. Euroopa Parlamendi pakutud muudatused teenuste direktiivi eelnõusse kiitis Euroopa Komisjon äsja enamasti heaks ning aasta lõpuks on ilmselt

saavutatud kokkulepe ka liikmesriikide esindajatega. Paarikümne aastat rajatud Euroopa Liidu ühisturg saab lähiaastail seega enam-vähem valmis.

Teine prioriteetne teema on investeringud teadmisesse ja innovatsiooni. Euroopa tasandil ei ole määrav mitte ühise suure Euroopa teaduskeskuse rajamine, vaid kogu teaduse ja innovatsiooni arendamine riikide koostöös. Lahendus on Euroopa teadusruumi loomises. Nagu teenusteturu avamine, sõltub ka teaduse ja arenduse rahastamine liikmesriikidest endist. Lissaboni strateegia kohaselt oodatakse rahastamist vähemalt 3 protsendi ulatuses sisemajanduse kogutoodangust. Eesti valitsus on seadnud eesmärgiks jõuda aastaks 2010 ainult 1,9 protsendini SKPst. Eesti võiks selles valdkonnas tegutseda Põhjalla riigina: Rootsi ja Soome on 3 protsendi eesmärgi juba saavutanud ning liiguvad 4 protsendi graafikus. Väga tähtis on käivitada arendusfond Soome SITRA eeskulul. Paari lähiaasta perspektiivis on seega vaja muuta Eesti eelarve prioriteete ja arendada raha jaotamise süsteemi.

Naised Brüsselis naiste õigustest

EPP REBANE
Isamaaliidu Naisühenduse esimees

Aktiivselt tegutsev Isamaaliidu Naisühendus on juba mit-

mel korral esindanud meie erakonda ka Euroopa Rahvapartei Naisorganisatsiooni (EPP Women) kohtumistel nii

seminaridel, konverentsidel kui ka kongressidel.

26. ja 27. aprillil Brüsselis Euroopa Parlamendis toimunud

kollokviumil “Euroopa Liit ning naiste õigused” (“The European Union and Women’s Rights”) esindasid Isamaaliitu Naisühenduse esimees Epp Rebane ja juhatuse liige Riina Enke. Meile senini ehk pisut kaugeks jäänud teema on ometi väga aktuaalne Euroopas,

kus sealne immigratsiooni kontekst on tõstatanud ka täiesti teised probleemid. Näiteks oli oktoobris 2005 Viinis peetud konverentsi peateemaks just immigrantide probleematika.